

Til Folkehelseinstituttet

Kopi til Helsedirektoratet

REF: R. Grønsholt/O. Grøtting

Dato: 22.12.2021

FORESPØRSEL OM SMITTERISIKO OG SMITTEVERNTILTAK

Kollektivtrafikkforeningen er opptatt av å sikre smittevern faglig forsvarlig drift i kollektivtrafikken, og spørsmålet om åpen eller lukket fordør på buss har som kjent vært oppe til diskusjon en rekke ganger. I lys av nye nasjonale- og lokale smittevernstiltak er det derfor ønskelig at Folkehelseinstituttet kommer med en smittevernfaglig vurdering på om fordøren på buss bør være åpen eller lukket. Da verken Kollektivtrafikkforeningen eller våre medlemmer sitter på smittevernfaglig kompetanse er vi avhengige av smittevernfaglige råd fra Folkehelseinstituttet for å kunne vurdere tiltak opp mot hverandre på en best mulig måte for å ivareta både førere og kunder, og på den måten bidra til å redusere smitterisikoen totalt sett i samfunnet.

Dagens situasjon

Smittesituasjon og sykdomsbilde:

- Smittetrykket er høyere enn i starten av pandemien
 - <https://www.fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/corona/dags--og-ukerapporter/dags--og-ukerapporter-om-koronavirus/>
- Andelen sykehusinnleggelser og intensivinnleggelser er betydelig lavere enn i starten av pandemien
 - <https://www.fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/corona/dags--og-ukerapporter/dags--og-ukerapporter-om-koronavirus/>
- Hvem blir lagt inn
 - Uvaksinerte (24 av 100.000) og eldre (2,5 av 100.000, gjennomsnittsalder 72 år) – uke 49
 - <https://www.fhi.no/publ/2020/koronavirus-ukerapporter/>
- Vaksinasjon
 - <https://www.fhi.no/sv/vaksine/koronavaksinasjonsprogrammet/koronavaksinasjonsstatistikk/>
- Andelen smittede på jobb generelt er relativt lav (7% i Lørenskog og Lillestrøm i uke 48)
 - <https://www.rb.no/her-blir-folk-smitta-na-et-bilde-pa-at-smitten-i-samfunnet-er-veldig-hoy/s/5-43-1695626>

Beskrivelse av tiltaket – stengt fordør på buss:

Smittevernsfordeler ved stengt fordør
<ul style="list-style-type: none">• Reduserer smitterisikoen for fører
Smittevernsulempen ved stengt fordør
Får konsekvenser for andre anbefalte smittevernstiltak: <ul style="list-style-type: none">• Utlufting - flere dører må være åpne for å sikre god gjennomlufting• Kunde flyt/kontakt mellom kunder - inngang gjennom fordør og utgang ved bakdør vil redusere antall nærkontakter blant kundene og redusere trengsel ved av- og påstigning.• Stengt fordør har historisk sett gitt økt andel reisende på enkelte avganger, da det i praksis ikke er noen billettkontroll på bussen. Dette kan medføre økt smitterisiko og mer mobilitet i samfunnet, på tvers av ønsket effekt for myndighetene sine nasjonale tiltak
Konsekvenser kollektivtransporten
<ul style="list-style-type: none">• Ingen billettering på regionbuss ut over mobilbillett• Økt andel ikke betalende kunder• Lavere servicegrad• Reduserer risikoen for driftsutfordringer
Andre tiltak som er innført for å ivareta smittevern for fører
Kollektivselskapene har iverksatt og opprettholder en rekke tiltak for å sikre godt smittevern for fører uavhengig av stengt fordør. Utgangspunktene for disse tiltakene er FHI sin definisjon av nærkontakt der kontakten har vært under to meters avstand i mer enn 15 minutter Definisjoner - FHI . <ul style="list-style-type: none">• Avstengt første seterad for å sikre avstand til kunder• Tilrettelegging for korte passeringer forbi fører ved eventuelt åpen fordør<ul style="list-style-type: none">• Avstand til fører ved påstigning gjennom fordør er tilnærmet 1 meter• Merking på gulv for å ivareta avstand til fører ved påstigning ved åpen fordør• Ekstra vaskerutiner for buss og førerplass• Tilgang på munnbind, hansker og håndsprit for fører• Kundene skal benytte munnbind (dette gjelder ikke for barn under 12 år eller om man har medisinske årsaker som tilsier at man ikke skal benytte dette)

Annen relevant informasjon:

- VY buss fikk 9. desember 2021 svar fra smittevernoverlegen i Drammen om denne problemstillingen, her følger deler av svaret (resten av svar er vedlagt):

«Slik det fremstår for undertegnede så vil det fra ett smittevernståsted være gunstig at begge dører er i bruk for å øke gjennomlufting i buss. Det er også en klar fordel å få en mer ensrettet passasjerstrøm ved at passasjerer går inn foran i bussen og ut bakdøren i stedet for å møtes i bakdøren og det oppstår mer trengsel og tettere kontakt enn nødvendig. Så fra ett befolkningsperspektiv så vil det mest sannsynlig være mest gunstig å benytte fordøren videre.»

- Kollektivtrafikkforeningen har tidligere ønsket en smittevernfaglig vurdering av dette tiltaket, og fikk følgende uttalelse i juni i år:

«FHI har ikke gitt egne anbefalinger om lukket fordør og sperret seterad i kollektivtransporten. Det er arbeidsgiver som må vurdere smitterisikoen for de ansatte, og som må velge tiltak på grunnlag av den konkrete situasjonen. Det grunnleggende smitteverntiltaket under pandemien har vært avstand. Vi anbefaler minst en meter avstand, med unntak av kortvarige passeringer. Etter hvert som samfunnet åpnes opp, flere er beskyttede, og smitterisikoen er lav, vil den generelle anbefalingen om avstand revurderes.

I områder av landet som følger de nasjonale tiltakene og regjeringens gjenåpning av samfunnet, vil smitterisikoen være lav ved gjenåpningstrinn 3. På dette smitterisikonivået har ikke FHI noen generell anbefaling om munnbind i kollektivtrafikken eller i samfunnet for øvrig. Vi regner med at det som hovedregler ikke er behov for å sperre dører eller seterader for å redusere smitterisiko.

I områder som har sterkere tiltak enn de nasjonale kan vurderingen være en annen.»

- Den arkiverte smittevernsveileder hadde også fokus på ventilasjon. En studie i Tyskland vinteren 2020 av Delta-varianten konkluderte med at kollektivtransport ikke medførte nevneverdig økt risiko for smitte, dersom man bruker munnbind- og dersom det blir luftet ut godt underveis.

Smittevernoverlegen i Oslo kommune har i tillegg uttalt (23.11.2021):

Bruke munnbind der det ikke er mulig å holde avstand innendørs i kollektivtransporten

Automatisk døråpning gjeninnføres i kollektivtransporten for økt gjennomlufting og å unngå felles berøringspunkt.

Forespørsel om en uttalelse:

- Hvilken smitterisiko / fare for alvorlig sykdom ser FHI for førere ved åpen fordør i dagens situasjon?
- Hvilken vurdering gjør FHI med tanke på en smittevern vurdering for samfunnet i et helhetsperspektiv (kunde og fører) ved åpen / lukket fordør?
- Kan FHI komme med en anbefaling om fordør av smittevernhensyn for både kunde og fører bør være åpen eller lukket?
- Om fordør er åpen, vil det være økt smitterisiko for sjåfør ved visuell kontroll av app og reisekort, med en avstand mellom fører og passasjer på tilnærmet 1 meter?

Med vennlig hilsen
Kollektivtrafikkforeningen

Olov Grøtting (sign)

Vedlegg:

SVAR FRA SMITTEVERNOVERLEGEN I DRAMMEN TIL VY BUSS 09.12.2021:

Einar Sagberg <Einar.Sagberg@drammen.kommune.no>

Sendt: torsdag 9. desember 2021 15:17

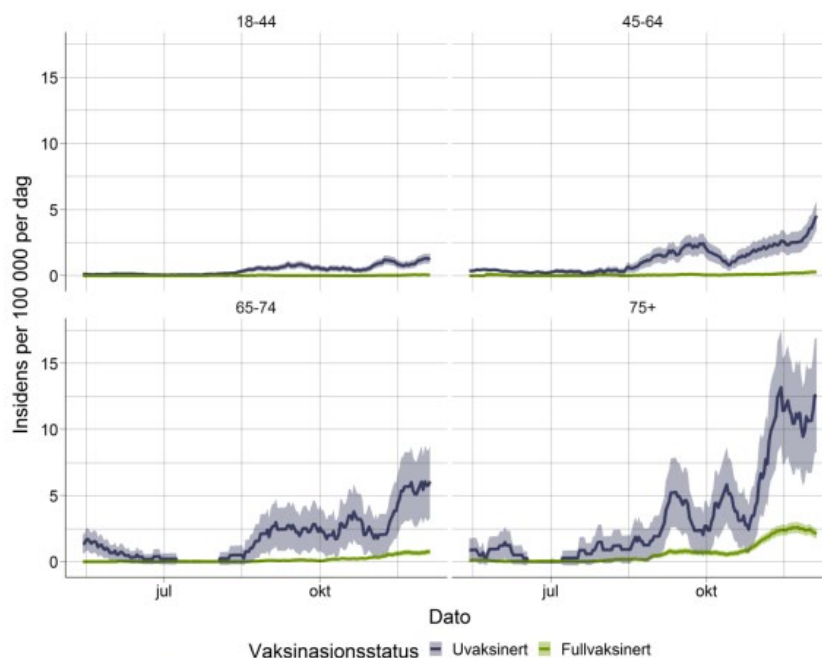
Til: Terje Njaastad <terje.njaastad@vy.no>

Emne: Angående vurdering av stengning av fordøren på buss i Drammen

Hei,

Jeg viser til deres forespørsel om stenging av fordøren på buss i Drammen hvor du stiller spørsmål om smitteverneeffekten av å holde fordøren i bussen avstengt og betydningen for smitte til sjåfør. Slik det fremstår for undertegnede så vil det fra ett smittevernståsted være gunstig at begge dører er i bruk for å øke gjennomlufting i buss. Det er også en klar fordel å få en mer ensrettet passasjerstrøm ved at passasjerer går inn foran i bussen og ut bakdøren i stedet for å møtes i bakdøren og det oppstår mer trengsel og tettere kontakt enn nødvendig. Så fra ett befolkningsperspektiv så vil det mest sannsynlig være mest gunstig å benytte fordøren videre.

Når det gjelder vurdering av sjåførens risiko ligger det til virksamheten å gjøre denne vurderingen men jeg tenker at er viktig å ta i betraktning at risiko for å bli så alvorlig syk av covid at man havner på sykehus for en person har fulgt anbefalt vaksinasjonsregime nå er relativt lav. Dette illustrert ved følgende graf fra ukesrapporten uke 48 til FHI:

Figur 8. To-ukers glidende gjennomsnittlig insidens av nye dødsfall eller nye pasienter innlagt i sykehus med covid-19 som hovedårsak til innleggelsen, rapportert etter vaksinasjonsstatus siden 1. juni 2021, blant personer ≥ 18 år med fødselsnummer som er registrert bosatt i Norge. Feltene rundt linjene indikerer konfidensintervall. 1.juni 2021 – 5. desember 2021. Kilde BeredtC19; MSIS, SYSVAK

KOLLEKTIVTRAFIKK-
FORENINGEN

Med vennlig hilsen

Medisinskfaglig virksomhet

Samfunnsmedisinsk avdeling

Einar Sagberg
Smittevernoverlege
Spes. i allmenntmedisin

Telefon: 32 04 52 40

E-post: einar.sagberg@drammen.kommune.no

Postadresse: Postboks 7500, 3008 Drammen

Besøksadresse: Schwartzgate 6, 3043 Drammen